

DE

AVOND

BODE,

Abonnement

AAN HET BUREAU VAN HET BLAD,
Warmoesstraat, N°. 206.
De boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.
Amsterdam, Gelden, enz., moeten franco
worden ingezonden.

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

voor Staatskunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en
Wetenschappen.

Pris x en

VOOR 3 MAANDEN

te Amsterdam 1.25.
en Buitensiden franco 25.
ADVERTENTIËN.
ZEVEN REGELS of minder 1.25.
Elken regel meer 25.
REGEL voor elke Advertentie en herhaling.. 25.

Ingezonden Stukken.

AAN DE REDACTIE VAN DEN AVONDBODE (1).

reeds in het Handelsblad van den 6 dezer voorgestane meening: « dat or de dubbele vergadering der Staten-Generaal in de sectiën aan de ay kan worden voorgesteld om de wetten, houdende veranderingen tusschen, nader te wijzigen, » wordt door hetzelfde dagblad, zoo nog nader aangedrongen in deszelfs N°. van gisteren, 13 Julij, en elijktijdig met het artikel getiteld: De Verdubbelde Kamer in den Bode van denzelfden dag.

ter nu in de eenvoudige aanwijzing van het laatstgenoemde de ge-meening hare volkomen wederlegging vindt, is misschien niet on-ontrent de verdere draagredenen, door de voorstanders dier meening id, nog de volgende aanmerkingen in het midden te brengen.

« heeft geenszins uit het oog verloren het laatste gedeelte van art. 232, de, dat, behalve hetgeen is voorgeschreven bij het eerste en tweede dat artikel, voor het overige in alles gevolgd wordt hetgeen overaken der wetten is bepaald. Immers in den Avondbode is juist aan-« dat het misverstand zijnen oorsprong heeft enkel in het verzuim onderscheiden tusschen hetgeen over het maken van wetten bepaald is hetgeen daarbij enkel door de gewoonte plaats heeft of geschiedt, breekt dan ook wel van zelve, dat men zich niet op eene uit-« elijke bepaling der Grondwet behoeft te kunnen beroepen, door welke do als bewezen wordt, voor dit bijzondere geval zou hebben moeten « ffen iets, dat zij voor geen enkel geval bepaald heeft.

« andere opmerking verdient echter nog deze zonderlinge redenering van Handelsblad, waar het eerst erkent, dat een amendement niet zou kun-« doorgaan, tenzij met toestemming van dezelfde personen, van welke « bestel tot verandering der Grondwet aan de dubbele vergadering is ge-« , maar daarop onmiddellijk laat volgen, dat dit juist hier geschiedt.

« met daar verder met zoo vele woorden, dat de dubbele vergadering zoude « amengesteld, behalve uit de buitengewone leden, door alle degenen, « vreeger tot het daarstellen der wet hebben medegewerkt, en nu, bij « weede onderzoek, nader voorgezicht door tusschen nieuwe ambtgenooten, « mogelijk in het geval zouden kunnen komen van zelve eenige wijziging « plannen in hetgeen, waartoe zij vroeger hunne stem gaven.

« toring medegewerkt? En die, toch, kun-« liet bij de zamenstelling der dubbele Tweede Kamer in aanmerking ge-« worden.

« bewijst dat een schijns van grond hebben, indien de twee Kamers « verdelende stelling vergaderden. Doch indien er eenige twijfel aan « , dat dit niet het geval is, zoude de scheideelzaamheid af te « n zijn uit het koninklijk besluit tot de bijeenroeping der buitengewone « dering, te vinden in de Staatscourant van den 10 dezer, en vervolgens « zelfs geheel door den Avondbode en andere dagbladen, doch tot dus « niet door het Handelsblad, medegedeeld.

« zou dus wel degelijk, gelijk men dan ook erkent, een der drie tak-« ken van de wetgevende magt, die de wet heeft gemaakt, welke één « het voorstel tot amendement aan één der twee overigen zou doen. Maar « het immers juist, waardoor het onmogelijk wordt, dat de twee tak-« der wetgevende magt zouden verbreken, hetgeen door de drie is vast-« id. En bovendien, tot wat einde is de wet, waarbij de noodzakelijk-« van veranderingen verklaard wordt, aan de Staten der Provinciën ge-« ? Opdat zij het vereischte getal buitengewone leden zouden be-« en, om mede te werken tot het al of niet bekrachtigen van die wet, « om over iets anders dan die wet te stemmen.

« de redactie van het Handelsblad heeft ook geen blijk van haar nadenken « ven met het « geheel doelloos, ja bespottelijk, » te noemen, dat de « te Kamer voor de tweede maal zou moeten stemmen over een gansch « .

(1) Wij ontvingen dit stuk gisteren te laat, om nog in ons vorig « mer te worden opgenomen. Het nader artikel over het ontwerp, « het Handelsblad geplaatst, wordt echter door dit mede genoegzaam « rlegd.

gelijkluidend voorstel als dat, hetwelk zij reeds eens had goedgekeurd. Ware dit zoo, dan zouden wel alle de voorstellen van wijzigingen nog eerst veranderd moeten worden, of de Tweede Kamer bleve aan die bespottelijk-heid blootgesteld. Doelloos is ook, om van andere redenen niet op te ha-len, die tweede stemming der Eerste Kamer dan te minder, wanneer er, gelijk tegenwoordig, onderscheidene wetten zijn, van welke sommige zouden kunnen geacht worden zodanigerwijze in onderling verband te staan, dat, bijaldien de dubbele Tweede Kamer de één mogt hebben afgestemd, de Eerste Kamer zoude kunnen vermeenen, ook de andere te moeten ver-werpen.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM 14 Julij. Morgen zal hier ter stede, des middags ten 12 ure, op de Zoutkeetsgracht, op het Realen-eiland, door den heer Willem de Clercq, directeur der Nederlandsche Handel-Maatschappij, de eerste steen ge-legd worden van de gebouwen eener nieuwe fabriek van de heeren Dixon en Co.

— Men schrijft ons nader uit 's Gravenhage, dat het voorstel van onder-scheidene leden der Provinciale Staten van Holland, betrekkelijk een aan Z. M. over de voorgenomen splitsing der provincie Holland aan te bieden adres, van den navolgenden inhoud geweest is:

De ondergetekenden, leden der Provinciale Staten van Holland, derlende in de bezwaren, welke, tijdens de openbare beraadslaging in de Tweede Ka-mer der Staten-Generaal, tegen de splitsing der provincie Holland zijn aan-gevoerd, hebben gemeend gebruik te mogen maken van de bewegedheid, hun bij het reglement nopens de uitoefening van de magt en het gezag der Provinciale Staten van Holland toegekend, en stellen mitsdien bijdezen aan de vergadering voor, het nemen van het navolgende besluit:

« Dat, op grond en krachtens art. 151 van de Grondwet, en aan Z. M. den Koning, en aan de beide Kamers der Staten-Generaal adressen zullen worden aangeboden, houdende, met opgave en vermelding der daartegen bestaande bedenkingen, eerbiedig verzoek, dat aan de voorgestelde splitsing der provincie Holland geen gevolg zal worden gegeven.

« Dat eene commissie zal worden henoemd tot het ontwerpen van deze adressen, welke, na door de vergadering te zijn goedgekeurd, zullen worden ingediend door de zorg van heeren Gedeputeerde Staten, en wel, dat aan Z. M. den Koning zoo spoedig mogelijk, en die aan de beide Kamers der Staten-Generaal dadelijk aan den aanvang van den volgenden eerstvolgende bijeenkomst.

« De ondergetekenden, leden der Provinciale Staten van Holland, verzoeken de vergadering der Staten van Holland schriftelijk aan te bevelen, verzoeken Zij Hoog Ed. Geest. het de vergadering mede te bevelen, terwijl zij vermeenen zich te mogen reserveren het recht om de zedenen, die hun tot het doen van het voorstel hebben bewogen, nader en freedoerig open te leggen, tij-dens hetzelfde bij de vergadering tot een punt van overweging zal gesteld worden.

(Ged.) E. F. Scheltinga Winterberg, D. C. de Dieu Fontein Verschuur, M. H. Weldijk, A. de Carpentier, P. de Vries, A. Pool, E. J. van Rooij, C. Koker, P. Pont, G. van Orden, C. van Bommel en J. H. Anemaet Az.

Dit voorstel is, zoo als wij in ons vorig nummer alreeds hebben gemeld, in de vergadering van den 7 dezer verworpen. Alles echter schijnt aan te kondigen, dat de splitsing van Holland in de verdubbelde Kamer tot zeer belangrijke discussiën zal aanleiding geven.

— Aan het verslag der Gedeputeerde Staten van Zuid- en Noord Holland, aan de vergadering der Staten van de provincie, op den 7 dezer gedaan, ontleenen wij nog ten slotte het volgende:

De uitkomsten, welke het fabriekwezen in Holland heeft aangeboden, zijn zeer uiteenlopende.

Te Haarlem zijn de werkzaamheden in de aldaar bestaande drie groote fabriek-etablissemanten, schoon met een verminderd getal werklieden, on-afgebroken voortgezet. Dat van den heer van Geuns is thans in een geheel nieuw loocaal aan het Spaarne gevestigd.

In de fabrieken te Zaandam en in de Zaandorpen is achteruitgang bespeurd. Alleen de Stoompapier-fabriek te Zaandijk heeft gestadig doorgewerkt.

De zoutziederijen te Alkmaar blijven in een' kwijnenden toestand, en in de

branderijen te Weesp zijn de werkzaamheden mede verminderd. Daarentegen is de in laatstgemelde stad bestaande zeepziederij en olieslagerij, na eenigen tijd stil te hebben gestaan, weder onder eene andere firma in werking gebragt.

Te Koog aan de Zaan is, in 1839, een houtzaagmolen opgericht, gelijk mede te Nieuwer-Amstel erne door stoom gedreven vetmelsterij en oliezu-ving-fabriek, onder de firma: Orobio de Castro.

De in Noord-Holland bestaande suikerraffinaderijen hebben veel vertier en omzet ondervonden, en gaven meer dan 27 millioen Nederl. ponden geraffineerde suiker ten uitvoer aan.

De gewone suikerraffinaderijen, in Zuid-Holland aanwezig, zijn steeds verachterde, hetgeen thans wel voornamelijk aan de zoo zeer in het groot werkende stoom-suikerraffinaderijen wordt toegeschreven.

Te Schiedam klaagt men over het toenemend getal en debiet der aardap-pelen-stokerijen, welke klagte aanleiding tot een bepaald onderzoek heeft gegeven. Men beweert ter genoemde plaatse, dat de binnenlandsche con-sumentie van jenever van weinig aangelang geweest is; terwijl daarentegen de verzendingen naar buiten 's lands zijn toegenomen, in die mate zelfs, dat er in 1839, wel 6,500 vaten meer dan in 1838, en 18,500 vaten meer dan in 1837 alzoo verzonden zijn. Hierbij mag gedacht worden aan het ge-not der premie, die thans aan den uitvoer verbonden is.

De Kamer van Koophandel en fabrieken te Schiedam blijft het raadzaam achten, dat de wet op het binnenlandsch gedistilleerd worde veranderd, en de sluikrijkrachtigdigerd.

In het Leydsche fabriekwezen werd, in het vorige jaar, eene schier alge-meene werkloosheid ondervonden, waardoor het ontzettend getal behoefti-gen, aldaar reeds aanwezig, nog op eene verontrustende wijze toenam, doch het verschaft innige blijdschap tevens te kunnen vermelden, dat eene bijna onuitputtelijke weldadigheid in den nood dier lijdende volksklasse heeft we-ten te voorzien, en dat eene niet onbelangrijke bestelling voor de Oost In-dische koloniën, benevens het aanleggen van een gedeelte der vestwallen tot openbare wandeling, van stads wege, en het oprigten eener stedelijke linnenweverij, al ras de gelegenheid heeft bezorgd tot het verschaffen van eenig buitengewoon werk aan vele arbeidzame huisvaders.

De staat der Delftsche fabrieken kan geacht worden geene verandering te hebben ondergaan. Eene plateelbakkerij, de Bloempot, heeft hare werk-zaamheden moeten staken. Eene zoutziederij is, in 1839, te Delft opgericht.

De armeninrichting aldaar, in verband met de fabriek van den heer Heu-kensfeldt, heeft hare werkzaamheden woerdelig kunnen voortzetten, waaraan de contributie van goederen voor het Oost-Indische leger zeer bevorderlijk werd.

De Goudsche zijpenfabrieken blijven kwijnende. De in diestad gevestigde kamer van koophandel wenschte, dat de Nederlandsche Handelsmaatschappij, ja, de handel in het algemeen, eenige pogingen aanwende tot bevordering van het Buitensiden vertier van dit artikel, hetwelk in ons Vaderland tot de hoogst mogelijke volkomenheid gebragt is. In Frankrijk, België, Hanover en de Rijnprovinciën worden soortgelijke fabrieken, door zware inkomende regten en door het openen van meer dan een debouché op vreemde landen, en vooral op de West-Indiën, ondersteund.

Het gering aantal fabrieken te 's Gravenhage is vermeerderd met die van Asphaltischen ijergrond, van den heer Verboom van den Zande; terwijl de aldaar opgerigte werktuigelijke vaatmakerij geene gunstige vooruitzigten schijnt aan te bieden.

De katoendrukkerij onder Kralingen, waarvan de werkzaamheden in 1836, door het faillissement van den toenmaligen eigenaar, hadden opgehouden, is weder in werking, en verschaft brood aan een veertigtal arbeiders. Nog is, even buiten Rotterdam, onder Kralingen, in het vorige jaar, een stoampelmolen voor rijst, van 14 paardenkrachten, middelbare drukking, opge-richt en met den aanvang dezes jaars in werking gekomen.

Binnen de genoemde stad is een windpelmolen in een' stoompelmolen ver-anderd, aanvankelijk van 36 paardenkrachten, doch waarvan de machine op hoogere drukking tot 50 paardenkrachten zal opgevoerd worden.

De groote voorraad van Java rijst komt voor deze bedrijven zeer te stade.

De staat van den landbouw is niet veranderd. De oogst is, door elkander genomen, wel niet meer dan middelmatig geweest, maar de landman heeft in de hooge prijzen van de meeste veldproducten eene ruime voeding voor het schralere gewas ondervonden.

De hoeveelheid kaas, in 1839 op de voornaamste Noord-Hollandsche

MINGELWERK.

ZONDERLINGE FORTUIN.

in de eerste dagen van het jaar 1803 zag de geleerde SALT, die zich er de kenners van Egyptische oudheden eenen grooten naam heeft ver-vorven, op eene der marktplaatsen van Edinburg, eene talrijke menigte verzameld. Nader bij gekomen, zag hij eenen goochelaar, die door ten toon spreiden zijner kunst de aandacht der nieuwsgierigen wist te trekken. Op zijn gelaat stonden diepe zwaarmoedigheid en verslagenheid te lezen, zoodat SALT door medelijden bewogen werd.

SALT gevoelde veel deelneming in het lot van den vreemdeling, en be-toot hetzelfde zoo veel te verzachten, als in zijn vermogen was. Hij sloeg op zijne vrouw voor hem naar Londen mede te nemen, en den man te laten directeur van den Astley-circus, dien hij kende, aan te bevelen. Hij gaf dan aanbod met dankbaarheid aan, en na verloop van weinige maanden gingen zij met SALT op reis. Gedurende den overtocht verhaalde de man zijnen weldoener zijne lotgevallen.

In Padua geboren, en de zoon eens haardscheerders, die behalve hem en drie kinderen had, vond GIOVANNI BATISTA BELZONI van zijne vroegsteugd af het grootste genoegen in verhalen van vreemde landen en verre reizen, hem door een ouden invalide opgedischt, welke den naam had van de misdadig bedrijf van zeeroover te hebben uitgeoefend. Het jeugdige bold van den aanstaanden FIGARO droomde van niets dan van sche-der, landingen en zee avonturen. ROBINSON was het boek, waarin hij te lezen leerde, en dit werkte zoo lezend op zijne verbeelding, dat hij ten laatste besloot, eene reis rondom de wereld te maken. Om dit zijn voor-« nomen te volvoeren, ontvingte hij met zijn jongsten broeder, die mede wilde « aan de onderrijke huis, en de beide knapen wandelden aldus voort tot « en de kuis van Orono, in de nabijheid der bronnen van Albano.

« Terwijl zij rustig voortgingen, bemerkten zij twee kooplieden, die mede « en straatweg volgden; deze vroegen de knapen, of zij naar Ferrara wil-« en, en toen BELZONI, die in zijn geheele leven maar ter loops van Ferrara

had hooren spreken, dit toestemmend beantwoordde, boden de kooplieden hem en zijnen broeder plaatsen in hun rijtuig aan, tot aan deze stad. De eerste dag hunner reis beviel hun bijzonder; zij zaten in een gemakkelij rijtuig, en werden goed opgepast en geliefkoosd. Maar den volgenden mor-« gen bleven de kooplieden, die reizende kleedermakers waren, zich in een dorp ophouden, waar zij een zeer goed debiet voor hunne waren vonden, en lieten de twee kleine gelukzoekers hunnen weg alleen vervolgen.

BELZONI en zijn broeder gingen nu weder zergeloos en opgeruimd, even als den vorigen dag, verder te voet, en groetten allen, die zich in elken wagen bevonden, welke hen voorbij rolde, in de hoop, dat zij daarin op-« genomen zouden worden. Maar niemand gaf acht op hen, en zoo besloot GIOVANNI, die gelezen had, dat MANOBED naar den heuvel was toe-« gegaan, omdat de heuvel niet naar hem toegaan wilde, eindelijk ook tot dit hulpmiddel zijne toevlugt te nemen; alzoo sprak hij een' vetturino aan, en vroeg hem, of hij hen beiden niet in zijn ledig rijtuig wilde opnemen. De vetturino liet hen er instappen, en GIOVANNI was nog opgetogen over de grootmoedigheid van den voerman, toen hij de poort van Ferrara door-reed. Hij hoopte, tot overmaat van mildheid, eenig avond-tien van hem te zullen verkrijgen, doch in plaats daarvan, vroeg de vetturino om geld. GIOVANNI antwoordde geheel onthutst: « ik heb geen geld. » Daarop ontnaam de ellendige den kinderen bijna alle hunne kleederen, en liet hen halfnaakt in de straten eener vreemde stad. BELZONI wilde echter den togt nog voort-zetten, maar zijn broeder ANTONIO begon te schreien, totdat GIOVANNI, om hem te doen bedaren, hem beloofd had, dat zij den volgenden dag naar Padua zouden terugkeeren. Daarop zochten zij eene slaappleats, on-« der den voorgevel van een paleis, en sloegen den anderen morgen weder den weg in, die naar hunne geboortestad leidde, genoodzaakt hun brood van de voorbijgangers te bedelen.

De harde tuchtiging, welke aan GIOVANNI voor dit schoon begin van zijne reis rondom de wereld te beurt viel, kon zijnen lust tot avonturen niet tot bedaren brengen. Toen hij achttien jaren oud was, ging hij met zijn barbiërs-gereedschap onder den arm naar Rome, oefende daar zijn handwerk met veel vóórspoed, en geraakte op een inisje verrijd, dat met hem den spit dreef. Hierdoor werd hij zoo wanhopend, dat hij der ijdelheid van dit leven, en het haardscheren vaarwel zeide, en in een Kapucijn klooster

trad. Hij besteedde hier al zijne ledige uren om de waterleidkunst grondig te leeren, en was er op bedacht, op de binnenplaats zijns kloosters, eene mechanische bron zijner uitvinding tot stand te brengen, toen de Franschen Rome bemagtigden. Het klooster werd gesloten, en GIOVANNI genoodzaakt zich zelven den baard af te scheren, en zijn vorig beroep weder bij de hand te nemen. Hij begaf zich, van zijne messen en bekkens voorzien, te voet naar Holland. Doch het gebrek, die lastige reisgezels, verliet hem geen oogenblik. Hij scheepte zich naar Engeland in, maar de «toomwerktrijn lieten den Italiaan geene hoop, dat zijne hydraulische proeven bijval zouden viuden, weshalve hij tot gymnastische oefeningen en goochelkunst zijne toevlugt moest nemen, toen een gunstig tveval hem den geleerden SALT deed ontmoeten.

Toen deze met zijne beschermelingen te Londen was aangekomen, zag de directeur van den Astley-Circus terstond, welk voordeel hij van de reizen-« rijvrijen leden des Paduaners kon trekken. Hij liet voor hem een stuk schrijven, de twaalf werken van HERCULES geheeten, en SALT kon hem daarin zien, twaalf mannen op zijnen rug en schouders dragende, over welke zijne vrouw, als Cupido gekleed, eene roode vaan zwaaid.

Eenigen tijd hierna vertrok SALT naar Egypte, waar hij tot consul be-noemd was; hij trof daar DORVETTI aan, met wien hij zeer bevriend was, en die, even als hij, met eene waren hartstogt voor Egyptische oudheden beziel was. Zij begonnen elk van zijn' kant opdelvingen, en toonden daarbij eene ijverzucht, die soms aan verbittering en vijandschap grensde. Elk van beiden zocht den ander in ontgravingen, avontuurlijke togten en gevaarvolle waagstukken te overtreffen. Een voorwerp welke vooral in den hogsten graad hunne eerezucht op — het was een kolossaal Memnonas-beeld van het schoonste graniet, dat half in het zand begraven aan den linkeroever van den Nijl-stroom lag. DORVETTI had reeds meermalen te vergeefs beproefd om het op te delven, en SALT kon zich op geen' beteren uitslag beroemen. Op zekeren dag, dat deze zich geheel aan de samtelijke gedachte overgaf, dat zulk een schoon gedenkteken der ondiepte, zonder het minste nut voor de geleerdheid, verwaarloosd in dit barbaarsche land zou blijven liggen, liet zich een Italiaan bij hem aanmelden. In wederst der Oostersehe dragt van dezen man en van zijn' fangen baard, herkende hem terstond in hem BELZONI, den HERCULES van den Astley-Circus.

markten ter waag gebracht, bedroeg 9,541,145 Ned. ponden. De prijzen liepen van f 36 tot f 42 de 100 Ned. ponden.

Te Leyden zijn, gedurende 1839, ter waag gebracht 333,760 Ned. ponden boter en 42,649 Ned. ponden kaas. Te Delft zijn gewogen 14,565 Ned. ponden kaas, waarvan de middenprijs is geweest f 19 per 100 Ned. ponden; terwijl aldaar 429,720 Ned. ponden boter zijn ter markt geweest, tegen een middenprijs van f 0.954 per Ned. pond.

De paardenfokkerij gaat voorspoedig voort. In Zuid-Holland zijn, gedurende 1839, 6872 merrien door 82 goedgekeurde hengsten en 185 door 8 rijkse hengsten gedekt.

De schapen, waaronder allerlei kwalen heerschten, die echter geene groote sterfte naar evenredigheid ten gevolge hadden, gaven zware wol, die tegen goede prijzen is kunnen verkocht worden. Ook in dit jaar zal er veel wol gewonnen worden; doch de prijs van dit artikel is thans ongemeen laag.

De heng- of hoekwantsvisscherij is in 1839 met 118, en de versch-haringvisscherij met 92 schuiten uitgeoefend. Deze laatste heeft hooge prijzen gemaakt en een gunstig resultaat opgeleverd, waarop de mislukte visscherij in de Zuiderzee zeker niet zonder invloed is gebleven.

De bevolking der provincie bedroeg, op den 1 Jan. jl., volgens de, uit kracht van Zr. Ms. besluit van den 4 Sept. 1839, n°. 93, bevolen tweede algemeene tienjarige volkstelling, een getal van 969,354 zielen, waarvan in Zuid-Holland 526,020, en in Noord-Holland 443,334 gevonden worden.

In het verslag van de Gedeputeerde Staten aan de Staten der provincie Groningen komt, onder anderen, het volgende voor:

Aan de bevordering van verstandelijke en zedelijke beschaving wordt ook in dit gewest gewerkt met eene belangstelling, het groote en edele doel, dat men zich voorstelt, niet onwaardig. Daartoe ontbrekt het geenszins aan inrigtingen van onderscheiden aard, geschikt om 'menschen aanleg en vernogens te ontwikkelen, het licht van wetenschap en kennis te ontsteken, en glans en gloed op eene weldadige wijze te verspreiden; en het mag als een gunstig verschijnsel in onze dagen worden aangemerkt, dat de lust, om van die inrigtingen gebruik te maken, niet verlaanwt, maar veeleer schijnt toe te nemen en meer algemeene te worden. Het openbaar onderwijs, bij de Grondwet van den Staat, als een aanhoudend voorwerp van zorg, der Regering aanbevolen, wordt ook hier, met gematigdheid en een geest van onderscheiding, meer en meer ingerigt naar de vorderingen en de behoeften der eeuw. Men verheugt zich over den bloei der Hoogeschool, te Groningen gevestigd, zoowel als over de aanzienlijke uitbreiding, aan het lager onderwijs in de landelijke gemeenten der provincie gegeven. Die uitbreiding is een gevolg van de verordeningen, met den aanvang van 1839 ingevoerd, en wordt op prijs gesteld door allen, die in dit onderwijs het eerste en voornaamste middel zien, om ware verlichting en beschaving onder de geringere volksklasse aan te kweeken. Ook mag men zich met reden verheffen op het bezit eener instelling, welke 50 jaren bestaen binnen Groningens muren eerlang staat gevierd te worden; eene instelling, die een sieraad van deze stad en een zegen voor het geheele vaderland mag genoemd worden, en, bij voortdurend, beantwoordt aan het groote en edele doel harer stichting, om, namelijk, alle de ongelukkigen van dit Rijk, waaraan de natuur het zintuig des gehoores heeft onthouden, liefderijk op te nemen, ten einde hen, voor zoo verre zij daarvoor vatbaar zijn, uit de laagte der dierlijkheid op te heffen en tot redelijke en zedelijke wezens, zoowel als tot nuttige leden der burgermaatschappij, te vormen; terwijl een aantal andere inrigtingen, aan wetenschappen en kunsten, aan godsdienst en deugd, aan weldadigheid, nijverheid en volksverlichting geheiligd, meer en meer deelening erlangen, en hare heilzame strekking proefondervindelijk aan den dag leggen.

Op de fysieke gesteldheid, en bijzonder op de ligging dezer provincie, als, voor een aanzienlijk gedeelte, door onze voorvaders aan de golven onttrokken, en nog steeds tegen het geweld des waters meetende bevestigd worden, heeft men voor de instandhouding en verbetering van dijken en andere waterkeeringen, voor het onderhoud van kanalen, sluizen en verdere voorwerpen van dien aard, met onovermeiden ijver zorg gedragen. Die zorgen worden met den besten uitslag bekroond, en oefenen een weldadigen invloed uit op de welvaart van dit gewest, welke voornaamste bronnen dan ook helder en geregeld vloeijen. De landbouw en veeteelt, ten gevolge der verhoogde prijzen van vele voortbrengselen, allengskens opgekomen van den staat van kwijning, waarin zij zich, gedurende een geruimen tijd, bevonden, zijn thans, niettegenstaande de oogst van het afgelopen jaar, over het geheel, niet als gunstig kan worden aangemerkt, en de aankomende plasregens, nog vóór korten tijd, voor vele lage landen noodlottig zijn geweest, hebben een deel van den landbouw gestegen, welken zij sedert lang niet meer had gevoeld.

Deze gesteldheid van den landbouw werkt, op eene zichtbare wijze, voordeel op alle standen en op alle bedrijven der maatschappij.

Met genoegen zal men dan ook toenemenden lust en ijver voor het verbeteren, en, zoo veel doenlijk, meer volmaken van bestaende heilzame inrigtingen, en een gedurig streven naar uitbreiding van werkzaamheid, in velerlei opzichten, bespeuren. Den handel, ofschoon niet altijd gewenschte uitkomsten opleverende, ontbrekt het aan leven noch bedrijvigheid. De zeevaart breidt zich uit. De scheepsbouw, hoewel dan ook in het laatste jaar niet toegenomen, houdt zich staande op de hoogte, waarop hij zich bevindt. Belangrijke en nuttige ondernemingen worden ontworpen en voorbereid, en het fabriekwezen, vroeger op den bodem van dit gewest niet welig tierende, wordt allengskens aangekweekt, en schijnt, in het algemeen, gunstige uitkomsten op te leveren.

Bij de verbazende ontwikkeling van nijverheid en volksvlijt in vele landen, bij de mededinging, daardoor ontstaande, en bij de moeilijkheid, om voor de menigvuldige voortbrengselen voldoende uitwegen te vinden, wordt het mede voor deze provincie van het hoogste belang de middelen van het vervoer te verbeteren en uit te breiden, ten einde de onderlinge gemeenschap gemakkelijker te maken en meer te verzekeren.

Gedurende de maand Junij jl., zijn door het kanaal van Voorne gepasseerd 259 zeeschepen, waarvan 141 te Hellevoetsluis binnen gekomen en 118 uitgevaren. Het getal der schepen, die over de zes eerste maanden van dit jaar door dat kanaal zijn in- en uitgeklaard, bedraagt 634 en 458, een totaal uitmakende van 1092 zeeschepen.

Men schrijft uit Kiel, dat de Russische stoomboot *Bogatyr*, welke den Keizer naar Rusland had overgebracht, aldaar den 7 dezer weder terug

is gekomen, om den grootvorst Constantijn derwaarts over te brengen. Door de equipage van deze stoomboot is het gerocht bevestigd, dat zich een Russisch escader in de Oostzee bevond, en weldra te Kiel zou ankeren. Het schijnt echter niet zoo talrijk te zijn als vroegere berichten verzekerd hebben.

GRAVENHAGE 13 Julij. Gisteren heeft Z. M. de Koning de godsdienst-oefening in den vroegen morgen in de groote kerk gehouden, en Z. K. H. de Prins van Oranje met Hoogstdezelfs dochter Prinses Sophie de voormiddag predieatie, onder het gehoor van prof. J. P. van Oordt, bijgewoond.

Men verneemt, dat de chirurgijn bij 's Rijks werf te Vlissingen, de heer A. Friesen, met den lasten der afgelopen maand Junij, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol uit de betrekking is ontslagen; terwijl in zijne plaats, met ingang van den 1 dezer, is benoemd en aangesteld de gepensioneerde officier van gezondheid der 1ste klasse J. C. Plato.

Het heeft Z. K. H. den Erfprins van Oranje behaagd, aan den heer M. B. Wallagh, tandmeester alhier, te vergunnen als zoodanig Hoogstdezelfs wapens te mogen voeren.

Men verzekert, dat hij een Koninklijk besluit van den 10 dezer is bepaald, dat de brik de *Pellikaan*, gecommandeerd wordende door den kapitein luitenant ter zee J. A. Zoutman, en zich thans in de West-Indië bevindende, naar Nederland zal terugkeeren; terwijl voorts ter aflossing van dien bodem met 1 Augustus aanstaanden, de brik de *Brak*, liggende te Hellevoetsluis, zal worden in dienst gesteld, en het bevel over dien bodem, met eene equipage van 50 koppen, zal worden opgedragen aan den luitenant ter zee van de 1ste klasse jonkh. W. C. Smigendonck.

ROTTERDAM 13 Julij. Woensdag, den 8 dezer, zijn te Alblasserdam met het beste succes, van de werf, toebehoorende aan den scheepsbouwmeester C. Smit, te gelijk te water gelaten drie voor de vaart op Oost-Indië gebouwde barkschepen, genaamd de *Admiral Gobius*, de *Jonge Cornelis* en *Bonjol*, waarna onmiddellijk op gezegde werf de kisten gelegd zijn voor twee schepen, genaamd de *Amstel* en *Anna Margaretha*, mede voor gemelde vaart bestemd.

DORDRECHT 13 Julij. Heden namiddag, onstreeks ten 4 ure, is van de werf van den scheepsbouwmeester Jan Schouten met het beste gevolg te water gelaten het fregatschip *Biesbosch*, groot 600 Java-lasten, gebouwd voor rekening van de heeren F. C. Dekking Dura en J. B. 't Hooft, gevoerd zullende worden door Kapt. P. M. Vogelsang, en bestemd voor de vaart op Oost-Indië. Onmiddellijk daarna is, mede voor de vaart op Oost-Indië, de kiel gelegd voor een fregatschip, genaamd *Philips van Marnix*, groot ruim 800 Java-lasten, voor rekening van den heer B. Kooy Jz., te Amsterdam, en hetwelk gevoerd zal worden door Kapt. P. Kraay.

Part. Corresp. BERGEN OP ZOOM 12 Julij. Heden avond is alhier van Breda gearriveerd, en afgestapt in het Hof van Holland, Z. Exc. de luitenant-generaal baron van Geen, vergezeld van deszelfs adjudant, tot het houden eener algemeene inspectie, over de alhier in bezetting liggende 5de afdeeling infanterie.

BELGIË.

BRUSSEL 13 Julij. De onlangs benoemde commissie tot onderzoek van den staat des handels en der nijverheid hier te lande zal waarschijnlijk eerlang hare werkzaamheden beginnen. Reeds zijn verschillende handelaars uit onze groote steden door de Kamers van Koophandel uitgenoodigd om aan die commissie de meeste mogelijke inlichtingen daaromtrent te doen toekomen.

De *Commerce Belge* zegt, dat het stellig schijnt bepaald te zijn, dat de heer Dujardin zijne betrekking van secretaris-generaal bij het Ministerie van Financiën zal verlaten, voor die van Belgisch gezant bij het hof van Kopenhagen, onmiddellijk na het ten einde brengen van de werkzaamheden der gemengde financiële commissie, te Utrecht, hetgeen, naar alle waarschijnlijkheid, vóór de opening der volgende wetgevende zitting zal plaats hebben.

Brieven uit Rijsel van eergisteren komen alle overeen, dat de Carlistische bevelhebber Balançada, den avond te voren op de citadel dier vesting is aangekomen, welke hem tot verblijfplaats schijnt aangewezen te zijn.

FRANKRIJK.

Part. Corresp. PARIS 12 Julij. Ten gevolge der jongste gebeurtenissen in Spanje, welke den burgeroorlog als gemiddeld door beschietingen, heeft Don Carlos, die zich nog altijd te Burgos in het zuiden des Rijnsof houdt, een reeds vroeger door hem gedaan verzoek tot het erlangen van passen naar Salzburg herhaald. Naar men verzekert, schijnt echter de heer Thiers nog niet te zijn geneigd hem dezelve te verleenen, ten zij Don Carlos zoo voor zich zelve als voor zijne zonen den afstand zijner regten op den Spaanschen troon onderschrijft, of althans eene verklaring teekene, dat hij het schiereiland niet meer zal betreden, zonder toestemming van het gouvernement der Koningin.

Het is niet onbelangrijk bij deze gelegenheid eene weinig bekende bijzonderheid te herinneren, namelijk, dat Marotto de eerste onderhandelingen met Espartero zoowel op last als ten behoeve van Don Carlos heeft begonnen, alstoen voorstellende: 1°. dat Don Carlos en de leden van zijn geslacht in het genot hunner bezittingen en in rang en voorregten zouden hersteld worden; 2°. dat zij vrijelijk Spanje en zijne volkplantingen zouden kunnen bewonen; 3°. dat, wanneer de Koningin Isabella II haar 15de jaar zou bereikt hebben, de Cortes zouden worden geroepen om de betrekking tot den Staat en de regten van den gemiddeld te bepalen, die onder de leden van het Spaansche Koningshuis zou moeten worden gekozen (men weet, dat Don Carlos en Don Francisco de Paula, de beide overgebleven broeders van Ferdinand VII, de eerste twee en de tweede vijf zonen hebben). De daartoe betrekkelijke onderhandelingen, welke die nopens de conventie van Bergara vooraf gingen, zijn alstoen door Don Carlos zelve, voornamelijk op raad van den aartsbischop van Cuba, afgebroken. De vorst meende nog een nader beroep op de bewoners der Baskische en Navarresche gewesten te moeten doen, hetwelk echter niet met den gewenschten uitslag werd bekroond.

Men begrijpt, dat Don Carlos alom pogingen aanwendt, om zoo veel mogelijk de regten zijner kinderen te verzekeren, maar het schijnt, dat de

Mogendheden zelve, die tot dus verre het meest voor zij hebben, weinig geneigd zijn hem hierin te ondersteunen.

De heer Mathieu de la Redoute, nieuw benoemd Fransche Spaansche hof, moet heden avond naar Barcelona vertrekken. Koningin-Regentes zich thans bevindt. Men gelooft, dat een bijzondere vriend des heeren Thiers, in last heeft verschillende staatkundige en commercieel ontwerpen aan te stellen.

De *Moniteur* heeft heden, zoo als ik gisteren reeds aankondigde, de benoeming van den vice-admiraal Mackau tot bevelhebber der vloot tegen Buenos-Ayres, in plaats van den vice-admiraal de la Roca, die den 1 dezer is overleden. De nieuwe vlootvoogd zal morgen van hier vertrekken, om zich in te schepen.

PARIS 12 Julij. Cabrera is heden morgen alhier aangekomen onmiddellijk een mondgesprek met den heer Thiers gehad, die de Spaansche gezant, de heer de Miraflores, bevond. De Cabheer is daarop naar Rijsel vertrokken, alwaar hem de dier tot verblijf zal strekken.

De *Capitole* zegt, dat, naar men verzekert, door het bevel is uitgevaardigd, om zich van den maarschalk Bourmont naar Bretagne meester te maken, welke in hechtenisneming ongeregeldeheden te Marseille zou in verband staan.

ENGLAND.

LONDEN 11 Julij. De zitting van het huis der Lords op weinig belangrijks opgeleverd en slechts korten tijd geduurd.

In dat der Gemeenten, heeft men zich dien avond hoofdzakelijk houden met eene door den heer T. T. Duncombe voorgedragen bill, dat lid bragt het gebeurde met William Lovett en John Collins, welke als schrijvers van oproerige geschriften, in de gevangenis zijn opgesloten. Hij beklagde het zeer, dat personen, die misdrijven veroorzaakt, even als andere misdadigers worden deed eerst voorstel, dat staatkundige misdadigers tot gesluiting mochten worden veroordeeld, als noodig was om de kerde bewaring te houden. Hij werd bij de motie door vanden op meer of minder hevige wijze ondersteund. De h niet nalaten de Chartisten te verdedigen, wier grondbeginselen dat die der Britsche Constitutie waren. Men strafte, zeiden schen omdat zij arm waren; de ministers van H.M. hadden zelf geleden het volk opgeruid, en zouden waarschijnlijk, want hunne betrekkingen waren, volgaarne nog hetzelfde doen.

was geenszins voor het besluit; hij beklagde de blinde en maar hij had geen mededoogen met hen, die denzelven van de drukpers, opruiden, terwijl zij wel zorgden om op een stand van de opechudding zelve te blijven. Rijken en armen in de gevangenis op dezelfde wijze behandeld, en het onder wet vroeger daarin veroorloofde, zoo door het zich verscheffelijkheden als anderzins, was billijk veranderd. Hij was van het algemeen de wijze van straffen moest goedkeuren; hij zulks ten deze het geval was, en dat eene verandering daarin stemming met de voorgestelde resolutie, geenszins de goedkeuring publiek zou wegdragen, maar hetzelve met verontwaardiging Huis der Gemeenten vervullen. Na enige woordenwisseling eene stemming over, bij welke het voorgestelde besluit werd aangenomen.

In deze zelfde zitting heeft de heer Labouchere verklaard, dat de bill reeds gereed lag en spoedig in het Huis der Lords op tafel gebracht. Bij die bill, wordt naar men zegt, Prins eenige regent voorgesteld, in geval van het overlijden van de neer Hoogstdezelve eenen onmondigen eigenaam mocht nalaten.

Gelijk gisteren reeds werd medegedeeld, is de jongeling dig, maar waanzinnig, verklaard, en zal als zoodanig geoordeeld worden, dan in versterkte bewaring te blijven zoo lang behagen. De bij hem gevonden papieren, betreffende het *Jes* zijn bij de procedure als gewoonten zijner waanzinnigheid bevestigd.

DUITSCHLAND.

MONTAUBAN 9 Julij. Z. K. H. de grootvorst troonopvolger van Spanje, Don Carlos, is heden avond naar Hamburg gereisd, om de reis naar de Noordzee te maken.

HANOVER 9 Julij. De Eerste Kamer van de vergadering heeft in hare jongste zitting de beraadslagingen over de bepittels van het nieuwe ontwerp der grondwet geëindigd; en g over, om ten derden male het ontwerp in zijn geheel niet wijzigingen te lezen, hetwelk alstoen met eenparige stemmen is aangenomen.

Part. Corresp. BERLIN 10 Julij. Het door Z. M. benoemde luitenant-generaal van Bogen tot lid van den staatsraad heeft opzien gehaard, daar de genoemde generaal in 1819 minister was, en ten gevolge van de rigting, welke de toenmalige staats-Hardenberg aan de staatszaken gaf, tegelijk met de ministers, Wilhelm van Humboldt zijn afscheid nam. Beide laatstgemelde schen overleden, terwijl de nieuw benoemde staatsraad gedurende te Charlottenburg, eene mijl van hier, geheel ambtelooz, wordt.

Omtrent de aanstaande reis van Z. M. is het volgende worden. Tegen het einde dezer maand zullen H.H. M.M. de Koningin zich naar Erdmannsdorf in Silezië, het landgoed van Liegnitz, begeven, en aldaar 14 dagen doorbrengen, eendeels taged van wijlen Koning Frederik Wilhelm III (den 3 Augustus vierden, anderdeels om zich eenigen tijd te verpozen.

Men beweert vrij algemeen, dat Z. M. de Koning eerlang amnestie zal verleenen, en dat de censuur groote wijzigingen zal ondergaan.

STADSNIEUWS.

Bij het afbreken van het huis van ouds genaamd *de Groene* hoek van den O. Z. Achterburgwal en Molensteeg, hetwelk doelta van het klooster der Celler Zusters uitmaakte, welke in

« Hoe 1. bij hiet 7. vragt de consul in de uiterte verbaring.

« Uwentwege ben ik hier gekomen, omdat ik hoopte u van nut te kunnen zijn. Na in Londen vele voorstellingen te hebben gegeven, reisde ik naar Lissabon, alwaar de directeur van den schouwburg *San Carlo* mij de rol van *Simon* in een voor mij geschreven bijbelsch stuk opdroeg. Van Lissabon begaf ik mij naar Madrid, en betrad met het beste gevolg het toneel van de *Puerta del Sol*. Nadat ik eene aanzienlijke som bespaard had, kwam het mij in de gedachte naar Egypte te reizen, en den Pacha MEHAMED Ali voor te stellen mij in zijn paleis, waar ik wist, dat het aan water ontbrak, eene hydraulische machine te laten inrigten, welke het water uit den *Nijl* tot in zijne tuinen van *Kairo* zou voeren. MEHAMED ontving mij op de minzaamste wijze, beval de oprigting mijner machine, welke uitnemend aan het oogmerk beantwoordde.

« Doch ten gevolge van eene spoedige omwenteling der fortuin werd mij de toegang tot het paleis verboden, en het enige loon van mijnen arbeid was de waarschuwing, mij terstond uit *Kairo* te verwijderen, zoo ik mijn leven niet aan den paal wilde eindigen. Terwijl ik alzoek het slagtoffer van de luim des Pacha's ben geworden, en weder verarmd ben door de uitgaven, welke ik mij voor den aanbouw der machine heb moeten getroosten, en die mij alle mijne bespaarde penningen gekost hebben, smeek ik van u, aan wien ik reeds zoo veel verplichting heb, mij nogmaals hulp en ondersteuning te verleenen. Gij kunt mij van nut zijn, en ik daarentegen kan de verwezenlijking van uwen meest geliefkoosden wensch bevorderen. Vertrouw mij de leiding der werkzaamheden toe, en het *Memnon*-beeld zal naar Engeland worden ingescheept.

BELZONI scheen zoo zeker van zijne zaak, dat SALT, die overigens aan deze opdelving alles ten koste wilde leggen, het voorstel van den Italiaanschen gelukzoeker aannam. Deze reisde nog dienzelfden dag naar het oord, waar de bouwvallen van Theben aan eene sedert zoo vele eeuwen verdwenen grootheid herinneren. Daar nam hij honderd dier rampzalige inboorlingen in zijne dienst, wier ellendige hutten onder de puinhoopen der stad staan, door welker honderd poorten eenmaal duizenden wandelaars trokken. Met een staf in de hand gaf hij hun zijne bevelen, bestuurdde hunnen arbeid, bragt hen door zijne reuzenkracht in verbaring, en spoedig verspreide zich onder hen het gerucht, dat hij zich ook hunne taal met zeldzame vlijheid had eigen gemaakt, dat hij een bovennatuurlijk wezen was en de geheime krachten der natuur ter zijner beschikking had. Intusschen geraakten eindelijk zijne middelen uitgeput, en binnende den tijd van twee men vernielde de *Nijl* zijnen driemaandelijkschen arbeid. De Fellah's morden en stonden tegen hem op; een hunner zelfs wierp zich op BELZONI met den dolk in de hand. BELZONI wachtte hem echter onversaagd af, ontwapende hem, greep hem bij zijne beide beenen, en sloeg met hem op zijne makkers in. Geheel verbijzeld was de Fellah een Ijk, maar de anderen geboortzaanden weder, van nieuws af aan werd het werk begonnen, en na eenen onafgebroken arbeid van wederom drie maanden, was het beeld geheel opgedolven, en werd naar den *Nijl* over gevoerd.

De inschepping dezer zware massa hooft wederom moeilijkheden aan, geenszins geringer dan die van het uitgraven en van het vervoer. Voor BELZONI's moed en volharding moesten echter alle hinderpalen wijken, en hij bragt zijne verovering, op het zand der woestijn en de golven des *Nijl*strooms gemaakt, gelukkig naar Londen. Met gif en geschenken beladen keerde BELZONI als een gewigtig, geëerd persoon naar zijnen weldoener terug. SALT sloeg hem voor, om in het eigenlijke Egypte den tempel van *Ebsambolum*, die bijna tot aan het dak in het zand begraven lag, daarvan te bevrijden. BELZONI begaf zich tot deze onderneming, wasde zich door rooverbenden, die dit land bij voortdurend onveilig maakten, maar werd voor zijnen standvastigen moed rijkelijk beloond; want niet alleen gelukte hem het eigenlijke doel zijner reis, maar tevens ontdekte hij den tempel van *Athor*. Deze was geheel in het zand begraven, en werd mede door hem opgedolven. Het schijnt, dat de gemalin van Koning RHAMES den Grooten dezen tempel aan Isis heeft gewijd. Vier reusachtige kolommen, elke een en zestig voet hoog, versieren den voorgevel, en acht andere, elke van acht en veertig voet, ondersteunen de eerste ingangzaal. De geschiedenis van RHAMES is in vele schoone *bas-reliefs* afgebeeld, en zestiende andere zalen prijken met een aantal standbeelden en andere kunstwerken.

Van deze ontdekking ijde BELZONI naar eene andere. Het gelukte hem een onderaardsch gewelf te vinden, dat eene prachtige marmeren met hiëroglphen bemaalde doodkist bevatte. Deze liet hij opdelfen en naar Europa overbrengen. De geleerden strijden nog, omtrent het vraagstuk, welke der *Pharaos*' daarin zijne laatste rustplaats heeft gevonden.

BELZONI zette intusschen zijne koene reizen immer voort, en bouwvallen van *Berenice*, keerde weder naar *Kairo* terug, bevestigingen aan den voet der groote pyramide, drong door in *Chegren*, voor hem door geen Europeeschen voet betreden, en heilige vertrek, waar het gebeente van den os *Apis* rust.

Waar ook Egypte hem nieuwe gedenkteecken aanbod, die zich de onvermoeide BELZONI. Twee voerkeken, die hem op men weg vermoorden wilden, wurgde hij met zijne reuzenarmen ste keerde hij met zijne vrouw, die hem bijna op alle zijne gezonden vergezeld, naar *Padua* terug.

De zoon des armen baardscheeders was nu een man van aan mogen worden. Eene luisterrijke ontvangst viel hem in zijn ten deel. Hij werd kort hierop naar Engeland ontboden, en gaf vaderland verbeidden hem te Londen de schitterendste eer gaf aldaar, onder den titel: *Narrative of the recent discoveries and Nubia*, eene beschrijving zijner reizen uit; die talrijke les.

In 1822 reisde BELZONI ten derde male naar Egypte, doch werd hij te *Benin* door eene dodelijke krankheid aangetast. Hij zich naar *Gato* brengen, en van daar aan boord van een schip dat in deze gewesten stationeerde. Met den grootsten moed en heid wachtte hij zijn einde af. Hij schreef zijne dierbare gewen brief, en naauwelijks had hij deze taak volbragt, of hij bleef in.

Hij werd aan den voet van eenen hoogen boom begraven; en wordt door eenen grafsteen met het volgende opschrift in de taal aangewezen: « Hier rust BELZONI, die op de reis naar *Te* 3 December 1823 in dit oord overleed. »

BELZONI was eerst vijf en veertig jaar oud, en had vijf naam onder de beroemdste reizigers verworven. Een standbeeld zijner geboortestad *Padua* ter zijner ere opgericht ge-

BLADVULLING.

Naar men berekent heeft, sterven er jaarlijks in Groot-Britannien personen aan de gevolgen van dronkenschap, en zijn de helft nigen, twee derden der verarmde volksklasse en drie vierden aldaar aan het misbruik van sterken drank overgegeven.

Tarwe. Zeuwsche genoegzaam ter markt, en f 7, 8 hooger, met twee koopers; de punkste partijjes f 390, 388; de 123, 125, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933,

GEDRUKT BIJ